

KÚRIA

Bfv.I.1032/2018/7. szám

A Kúria Budapesten, a 2019. év január hó 21. napján tartott tanácsülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

A hivatali visszaélés büntette és más bűncselekmény miatt folyamatban volt büntetőügyben a II. rendű terhelt által védője útján előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálva a Fővárosi Törvényszék 14.B.818/2014/88. számú és a Fővárosi Ítéltábla 4.Bf.286/2017/8. számú ítéletét **II. rendű** terheltre vonatkozó részében hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, és ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

A Fővárosi Törvényszék a 2017. szeptember 26-án meghozott 14.B.818/2014/88. számú ítéletével II. rendű terheltet bűnösnek mondta ki 11 rendbeli hivatali visszaélés büntetében, mint társtettes [1978. évi IV. törvény 225. § I. fordulat] és 2 rendbeli hamis tanúzásra felhívás büntetében [1978. évi IV. törvény 242. § (1) bekezdés I. fordulat], ezért halmazati büntetésül kétszáz napi tétel pénzbüntetésre ítélte, egy napi tétel összegét egyezer forintban állapította meg.

A kétirányú fellebbezések alapján másodfokon eljáró Fővárosi Ítéltábla a 2018. február 27-én meghozott 4.Bf.286/2017/8. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét II. rendű terhelt tekintetében akként változtatta meg, hogy a pénzbüntetése napi tételeinek számát kettőszázötven napi tételre súlyosította.

A jogerős ügydöntő határozat ellen II. rendű terhelt a védője útján - 2018. május 30-i keltezéssel, a Fővárosi Törvényszékhez 2018. július 4-én érkeztetett beadványában - a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (továbbiakban: korábbi Be.) 416. § (1) bekezdés b) és c) pontjaira alapítva terjesztett elő felülvizsgálati indítványt.

Az indítvány előterjesztőjének álláspontja szerint a büntetőeljárás szabályok azáltal sérültek, hogy a titkos információgyűjtés eredményét a bíróságok törvénysértő módon használták fel, ugyanis nem volt ellenőrizhető sem az információgyűjtés szükségessége, sem annak célhoz kötöttsége; a bíróságok nem tettek eleget az indokolási kötelezettségüknek, továbbá a szakértő a véleményének elkészítéséhez jogszabály által tiltott eszközt vett igénybe, így a szakértői vélemény nem független, és nem a saját szakmai ismeretén alapult. Kifogásolta azt is, hogy a megismételt eljárás során a törvényszék nem teljesítette maradéktalanul az ítéletábla hatályon kívül helyező határozatában előírtakat.

Az indítványozó szerint az eljáró bíróságok törvénysértő módon minősítették cselekményét hivatali visszaélés büntettének. A bűncselekmény megállapítására ugyanis csak abban az esetben kerülhet sor, ha kötelességszegés vagy a hivatalos személy hatáskörébe utalt jogosultság önkényes gyakorlása, hivatali helyzettel közvetlen hatással van a hivatalos személy közfeladatot ellátó tevékenységére. Ennek hiányában bűncselekményről nem, legfeljebb fegyelmi vétségről lehet szó. Nem valósul meg ezért a hivatali visszaélés bűncselekménye, ha kötelességszegő magatartás nem a hivatali működés - közhatalmat gyakorló tevékenység - kapcsán, hanem kizárólag a közszolgálati jogviszonyból származó kötelességet sértve valósul meg. Amennyiben az elkövető cselekménye nem a hivatali jogosítványainak a rendeltetésellenes gyakorlását jelenti, a cselekménnyel összefüggésben közhatalmi feladatot nem lát el, a bűncselekmény megállapítása nem kerülhet szóba. Kifejtette továbbá, hogy cselekménye nélkülözte a társadalomra veszélyességet, ugyanis a cselekmény célja valójában az volt, hogy korrigálja a jogszabályok által kizárt méltányosságot annak érdekében, hogy a feketemunka visszaszorítása mellett, a belföldi és külföldi cégek ellehetetlenülését megakadályozza. Végezetül kifejtette, hogy a hamis tanúzásra felhívás tekintetében a bíróság tévesen állapította meg a büntetőjogi felelősségét, ugyanis **T.1.t** a bíróság felmentette, ennek kapcsán az indítvány előterjesztője a törvényes vád hiányára is hivatkozott.

Mindezekre tekintettel elsődlegesen a felmentését kérte, másodlagosan a jogerős határozat hatályon kívül helyezését, és a törvényszék új eljárásra utasítását indítványozta.

A Legfőbb Ügyészség nyilatkozata szerint a felülvizsgálati indítvány részben törvényben kizárt, részben alaptalan.

A felülvizsgálati indítványban a jogerős ügydöntő határozat által megállapított tényállás nem támadható, a bizonyítékok ismételt egybevetésének, eltérő értékelésének, valamint bizonyítás felvételének nincs helye, a tényállás megalapozottsága nem vizsgálható, és nincs lehetőség a bizonyítási eljárás mikénti lefolytatásának, a bíróságok bizonyítékokat értékelő tevékenységének és ezen keresztül a bűnösség kérdésének, valamint a cselekmény minősítésének vitatására sem. A jogkövetkeztetések helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapulvételével vizsgálható, eltérő tényállásra alapítottan nem támadható.

A felülvizsgálati indítvány ugyanakkor részben - annak kifogásolásával, hogy a bíróság a titkos információgyűjtés eredményét, valamint **I.szakértő** szakvéleményét felhasználta, illetőleg annak állításával, hogy az eljáró bíróságok nem teljesítették hiánytalanul a Fővárosi Ítéltábla hatályon kívül helyező határozatában előírtakat - éppen a tényállás megalapozottságát vitatja, és a bíróságok bizonyítékokat értékelő tevékenységét kifogásolja, ami a törvényben kizárt.

A felülvizsgálati indítványban kifogásolt eljárási szabálysértések, azon túl, hogy alaptalanok, felülvizsgálati okot sem valósítanak meg.

Alaptalan a felülvizsgálati indítvány azon része, amely azt állítja, hogy az eljáró bíróságok törvénysértően minősítették a II. rendű terhelt vonatkozó cselekményeit hivatali visszaélés büntettének. Az irányadó tényállás ugyanis maradéktalanul tartalmazza azokat a tényeket, amelyek a hivatali visszaélés büntetében a bűnösség megállapítását megalapozták. A társadalomra veszélyesség hiányára hivatkozás sem foghat helyt a jelen esetben, amikor a jogalkalmazó a jogalkotó által szándékolt jogkövetkezményt hiúsította meg.

Alaptalan az az okfejtés is, melynek lényege szerint a **T.1.** vonatkozásában a II. rendű terhelt terhére rótt hamis tanúzásra felhívás büntette miatt a II. rendű terhelt bűnössége ítélt dolog miatt nem volt törvényesen megállapítható.

Mindezekre tekintettel azt indítványozta, hogy a Kúria a megtámadott határozatokat hatályában tartsa fenn (BF....1/2018/1.).

Az indítvány előterjesztője a Legfőbb Ügyészség nyilatkozatára tett észrevételében kifejtette, hogy az eljárási szabálysértéseket a megtámadott határozat meghozatala idején hatályos szabályok szerint kell elbírálni, míg az anyagi jogi szabályok megsértése

tekintetében is fenntartotta az indítványában kifejtett álláspontját, nevezetesen, hogy az I. és a II. rendű terhelt tekintetében eltérő módon kellett volna vizsgálni a hivatali bűncselekmény megvalósulását, továbbá változatlanul arra hivatkozott, hogy a cselekménye nélkülözte a társadalomra veszélyességet.

.-.-.

A megtámadott ügydöntő határozatok meghozatalára az 1998. évi XIX. törvény (korábbi Be.) hatálya alatt került sor.

2018. július 1. napján hatályba lépett a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (továbbiakban Be.). Ennek 868. § (1) bekezdése akként rendelkezik, hogy a törvény rendelkezéseit - a törvényhelyben megjelölt kivételekkel - a hatálybalépéskor folyamatban lévő ügyekben is alkalmazni kell. E kivételek között a felülvizsgálati eljárás rendelkezései nem szerepelnek. Ezért a Kúria az indítvány elbírálása során a Be. rendelkezéseit alkalmazta.

A Kúria a Be. 660. § (1) bekezdése alapján tanácsulást tartott, melyen a megtámadott határozatokat a Be. 659. § (5) bekezdésére figyelemmel a megtámadott részében, a felülvizsgálati indítványban meghatározott okok alapján bírálta felül, emellett a Be. 659. § (6) bekezdésre tekintettel vizsgálta a Be. 649. § (2) bekezdésében meghatározott - és az indítványozó által nem hivatkozott - esetleges eljárási szabálysértéseket is. A Kúria a hivatalból elvégzett vizsgálata során ilyen eljárási szabálysértést nem észlelt.

A Be. 659. §-a alapján a felülvizsgálati indítvány elbírálásakor a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó.

.-.-.

A felülvizsgálati eljárásban ekként irányadó tényállás lényege:

I. pont

Az ...) - korábban ... - a ... hatósági tevékenységgel kapcsolatos közigazgatási feladatok ellátására kijelölt ... és munkavédelmi hatóság, mely **cím1.** szám alatti székhelyű központi szervből és területi szervekből állt. Az ... Budapest és ... megye területére illetékes szerve az ..., melynek székhelye a **cím2..** szám alatt található. Az ... feladatait jelenleg a ... Minisztérium szervezeti keretei között a ... Főosztály, valamint a ...-felügyeleti Főosztály látja el.

Az ... elnöke 2005. április 20. napjától az I. rendű terhelte volt. II. rendű terhelte 2005. május 22. napjától az ... elnöki referenseként, majd osztályvezetőjeként, 2006. október 4. napjától pedig az ... Osztály vezetőjeként, 2008. július 1. napjától pedig a Törvényességi és ... Főosztály vezetőjeként dolgozott. A terheltek munkakörük ellátása keretében a köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvény hatálya alá tartoztak.

1.1 pont

A ... ellenőrzésről szóló 1996. évi LXXV. törvény 8/C. §-a alapján az ... a munkáltatók ... kapcsolatai rendezettségének más szervek előtti eljárásokban történő igazolása céljából 2006. augusztus 24. napjától hatósági nyilvántartást vezet. Az ... az általa lefolytatott ellenőrzések során megállapított jogsértések miatt jogerős és végrehajtható határozattal sújtott munkáltatók nevét, székhelyét, adószámát, az elkövetett jogsértés jogszabályhelyre utalással történő megnevezését és az alkalmazott jogkövetkezményt, valamint a jogsértést megállapító határozat keltét és végrehajthatóvá válásának napját a honlapján nyilvánosságra hozza. Bizonyos jogsértések esetén a munkáltató ... kapcsolatai nem tekinthetők rendezettnek.

Az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény (Áht.) 2006. január 1. napjától hatályos 15. § (1) bekezdése szerint a központi költségvetésből és az elkülönített állami pénzalapokból - egyéb feltételeken túlmenően - akkor nyújtható támogatás, ha a támogatás iránti kérelem benyújtója megfelel a rendezett ... kapcsolatok törvényben meghatározott követelményeinek, azaz a munkáltatóval szemben bizonyos ... (illetve munkabiztonsági) jogsértések elkövetését jogerősen nem állapították meg.

A közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. törvény (Közbesz.tv.) 2005. augusztus 4. napjától hatályos 60. § - többször módosított - rendelkezése szerint közbeszerzési eljárásban nem lehet ajánlattevő vagy alvállalkozó, akivel szemben a közbeszerzési törvényben, illetve az államháztartásról szóló törvényben meghatározott ... jogsértések elkövetését jogerősen megállapították.

A rendezett ... kapcsolatok követelménye teljesülésének igazolására alkalmas iratokról szóló 1/2006. (II. 2.) FMM rendelet 2. § (1) bekezdése értelmében a rendezett ... kapcsolatok államháztartásról szóló törvényben meghatározott feltételei alapjául szolgáló iratoknak az ... által a Met. 8/C. § (4) bekezdése alapján nyilvánosságra hozott adatoknak minősülnek. A rendezett ... kapcsolatok követelményének teljesülését a támogatást nyújtó, illetőleg - közbeszerzési eljárásban - az ajánlatkérő szervezetek

ezen nyilvántartás alapján minden egyes eljárásban kötelezően és dokumentálhatóan ellenőrzik.

Az ... szervezetének hatósági tevékenységét a ... Információs Rendszere elnevezésű számítógépes nyilvántartás tartalmazza, melyben az eljárás teljes munkafolyamatának minden lényeges elemét rögzíteni kell. A ... nyilvántartásba felvitt adatok az adott eljárás jogerős befejezését követően - az ügyben hozott határozat felvitelekor megadott, az adott jogsértéshez és intézkedéshez tartozó belső, technikai kód alapján - a hatósági nyilvántartásba kerülnek. A hatósági nyilvántartással kapcsolatos feladatokat az ... Főosztályának (és jogelődjének) ezzel megbízott szakmai ellenőrei - kontrollerek - látják el, akik a vonatkozó jogszabályok alapján interneten egy csupán technikai szempontú ellenőrzést követően a nyilvánosságra hozandó adatokat az ... által működtetett ... nyilvántartáshoz kapcsolódó webes felületen, a felügyelet honlapján lekérdezhetővé teszik.

A **1.Kft.** esetében az ... Felügyelősége 2006. augusztus 12. napján kelt és 2006. szeptember 13. napján jogerőre emelkedett 2584-11/2006. számú határozatával a **1.Kft.**-vel szentben 14.500.000 forint bírságot szabott ki, mivel 29 fő betanító képzésen résztvevő külföldi munkavállaló engedély nélküli foglalkoztatására került sor. A betanító képzés azonos megítélés alá esik a magyarországi foglalkoztatással, következésképp ez a foglalkoztatási típus is engedélyköteles volt. Az elsőfokú határozatot a cég ügyvezetője 2006. augusztus hó 28 napján vette át, mely ellen fellebbezést nem jelentett be. A Kft. ügyvezetője 2006. szeptember 25-én és október 18-án elektronikus levélben fordult az ... vezetőjéhez annak érdekében, hogy méltányosságból mentesítsék a céget a jogkövetkezmények alól pályázati indulás lehetősége érdekében.

Az **2.Kft.** esetében 2 fő külföldi állampolgár munkavállalási engedélyének meghosszabbítása során 5 nap késés volt megállapítható, tehát a munkavállalók tovább foglalkoztatása engedély nélkülinek minősült, amely miatt a ... Felügyelőség a 2006. június 14-én, valamint a 2006. június 15-én kelt határozataival a céggel szemben 250.00 forint, illetve 625.000 forint összegű bírságot szabott ki. A határozatok ellen a társaság képviselője jogorvoslattal nem élt, a bírságot a cég befizette.

A **3.Kft.** esetében a cég egyik dolgozója 4 órára volt bejelentve, ennek ellenére 7 órától 17.30-ig dolgozott. Egy dolgozónak alkalmi munkavállalói és munkaszerződése sem volt, őt az ellenőrzés napján jelentették be, 7 főt pedig nem jelentettek be. A három különböző szabályszegés miatt a ... Felügyelőség a 2006. július 6-án kelt és 2006. augusztus 1-jén jogerőre emelkedett számú határozatával 160.000 forint bírságot szabott ki a céggel szemben.

A **4.Kft.**-vel szemben a rendkívüli munkavégzés mértékére, a munkabér elszámolására, és a munkaidő nyilvántartására vonatkozó szabályok tömeges (295 munkavállalót érintő) megsértése miatt az ... Felügyelőség a 2006. szeptember 18-án kelt számú határozatával 9 millió forintos bírságot szabott ki, amit a fellebbezés folytán eljáró másodfokú ... hatóság 4,6 millió forint bírságra mérsékelte.

Az **5.Kft.**-vel szemben a közbeszerzési és az állami támogatás elnyerése iránti pályázaton való indulást akadályozó, kizárást és 200.000 forint bírságot eredményező jogsértés szerint a cég két fő munkavállalót nem jelentett be az Egységes ... Adatbázisba és az Országos Egészségpénztár (OEP) felé. A 2006. szeptember hó 12-én született határozat első fokon jogerőre emelkedett. A bírságról szóló számú határozatot az ... Felügyelőség 2006. szeptember 12. napján hozta, ami fellebbezés hiányában 2006. október 4-én jogerőre emelkedett.

A **6.Kft.** a ... nyilvántartás adatai alapján szerződés nélküli foglalkoztatást valósított meg, amely miatt az ... Felügyelősége a 2007. december 10. napján kelt számú határozatával szabott ki bírságot, ami kizárást eredményezett a közbeszerzési és az állami támogatás elnyerése iránti pályázaton való részvételből.

A hatósági nyilvántartásból publikált adatokat a számítógépes rendszer az adatfelvitelkor megadott technikai kód alapján sorolja jogsértések szerint meghatározottaknak megfelelően kategóriákba. Ezen folyamatot az ... elnökének 24/2006., majd az azt felváltó 2/2007. számú utasítása szabályozta.

Mindkét utasítás I. pontjának 3. § (4) bekezdése írásbeli ügyintézkedést ír elő a ... nyilvántartással kapcsolatos módosítási igények kontroller általi megváltoztatásához, így hatósági nyilvántartásból törlésre, a jogerő módosítására vagy törlésére azzal, hogy a jogi jellegű módosítási igényeket a ... Főosztály vezetője által kijelölt, legalább osztályvezető beosztású köztisztviselő bírálja el, aki „írásban rendelkezik a kontroller felé arról, szükséges-e a webről visszahívni a határozatot”.

Az utasítások 3. § (5) bekezdése szerint, ha az ... szakmai főosztályai felügyeleti jogkörben eljárva módosították vagy megsemmisítették a honlapon publikált elsőfokú határozatot (vagy saját másodfokú határozatukat vonták vissza saját hatáskörben) a felügyeleti intézkedés keretében meghozott határozat kiadmányozásával egyidőben a kontrollert és a területi felügyelőséget írásban értesítik a nyilvántartásból törlés szükségességéről, a területi felügyelőség ezután köteles lesz kezdeményezni a kontrollereknél a jogerő visszavonását.

Mindkét utasítás észrevételek, panaszok kezelése című II. pontjának (5) bekezdése szerint „azokat a beadványokat (szakmai tartamú panaszokat, észrevételeket stb.), amelyek a nyilvántartásba vétel alapját képező határozatot, annak tartamát érintik, vagy nyilvántartásba vétel tényét, okát sérelmezték, jogorvoslati kérelemnek kell tekinteni és azokat soron kívül kell a ..., illetve ... Főosztály számára megküldeni”. A szakmai főosztályoknak a jogorvoslati kérelmet soron kívül, de a közigazgatási és hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (Ket.) előírásai szerint meghatározott határidőn belül kell elbírálni, ha a beadványban foglaltaknak helyt adnak, írásban értesítik a kontrollert a határozat hatósági nyilvántartásból történő törlésre, valamint a területi felügyelőséget arról, hogy a határozatot saját hatáskörben vizsgálja felül.

Az ... létrehozásáról szóló 295/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet 8. § (7) bekezdése szerint a Ket. 113. § rendelkezése szerinti méltányossági eljárás lefolytatására ... hatósági ügyben nincs lehetőség. A Ket. 113. § (4) bekezdése szerint a méltányossági kérelem tárgyában a hatóság jogorvoslattal nem támadható határozattal dönt.

I. rendű és II. rendű terheltek 2006 októberétől kötelességüket megszegve és hivatali helyzetükkel visszaélve az ... adatbázisának kezelésével megbízott tisztségviselőket több esetben - a felsorolt szakmai főosztályok bevonását előíró elnöki utasítások ellenére - és a 295/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet 8. § (7) bekezdése által tilalmazott méltányosságot gyakorolva, de így is a Ket. 113. § méltányossági szabályait, így például a Ket. 113. § (4) bekezdése szerinti határozati formát mellőzve informális úton arra utasították, hogy adott gazdasági társaságok esetében az interneten közzétett, jogerős és végrehajtható határozatokon alapuló adatokat vonják vissza, illetve a honlapon publikált adatokat a jogsértések kategóriái szerint rendező kódot olyanra cseréljék, amely a nyilvántartás lekérdezésekor azt a valótlan választ eredményezi, hogy az érintett gazdasági ... kapcsolatai a közbeszerzési eljárásokban való részvétel, illetve az állami támogatások igénylése tekintetében rendezettnek tekintendők, ezen eljárásokból, támogatásokból nincsenek kizárva.

I. rendű és II. rendű terheltek ezzel az érintett gazdasági társaságokat jogtalan előnyben részesítették, amire azért került sor, mert az érintett gazdasági társaságok képviselői miután szembesültek azzal, hogy a ... eljárásokban hozott határozatokban foglalt szankciók mellett a megállapított jogszabálysértésekhez az Áht., illetve a Közbesz. tv. további - a határozatokban nem szereplő - hátrányos következményeket is fűz, hivatalos úton vagy informálisan, avagy közvetett módon, más állami szerveken vagy

tisztviselőikön keresztül megkeresték **I. rendű**, illetve **II. rendű** terhelteket annak érdekében, hogy méltányosságból mentesüljenek a hátrányos jogkövetkezmények alól.

Az utasításokat I. rendű terhelte a II. rendű terhelten keresztül vagy az ő jelenlétében, esetenként pedig közvetlenül **II. rendű terhelte** tudtával és egyetértésével adta ki. Az utasítások a hatósági nyilvántartásra, az abba felvitt adatok kezelésére, közzétételére, valamint a ... alapeljárásra vonatkozó jogszabályokkal, illetve belső normákkal ellentétesek voltak. Azokat az I. rendű és **II. rendű** terheltek a hivatali kötelességüket megszegve - hivatali helyzetükkel visszaélve és hatáskörüket túllépve - azért adták ki, hogy az érintett gazdasági társaságokat jogtalan előnyben részesítsék, ami abban nyilvánult meg, hogy akadálytalanul igényelhettek állami támogatást, vagy ajánlattevőként, illetve alvállalkozóként részt vehettek közbeszerzési eljárásban.

I. rendű és **II. rendű** terheltek ilyen módon a kontrollereket

- 2006. október 20. napján az ... Felügyelőségen a 1.Kft. számon, illetve az Új 1.Rt.-vel szemben számon indult;
- 2007. január 22. napján az Felügyelőségén az 2.Kft.-vel szemben ... számon indult;
- 2007. január 23. napján az Felügyelőségén a 3.Kft.-vel szemben ... számon indult;
- 2007. június 12. napján az Felügyelőségén a 4.Kft.-vel szemben ... számon indult;
- 2007. szeptember 7. napján az Felügyelőségén az 5.Kft.-vel szemben ... számon indult;
- 2007. december 10. napján az Felügyelőségén a 6.Kft.-vel szemben számon indult eljárások eredménye alapján az interneten közzétett adatok visszavonására utasították.

Ezzel az volt a céljuk, hogy a jogerős ... határozatokba foglalt jogsértésekhez kapcsolódó ... nyilvántartás webes felületén található rendezetlen ... kapcsolatokkal rendelkező cégek listájáról a felsorolt cégek lekerüljenek, minden egyéb hatósági intézkedés nélkül. Ezen cégek úgy kerültek le a webes felületen található listáról, hogy:

- a jogsértéseket megállapító jogerős és végrehajtható határozatok Ket. szerinti - II. fokú felügyeleti eljárás-keretében (Ket. 115. §) vagy az I. fokú jogerős határozat esetén az I. fokú hatósági eljárás keretében saját hatáskörben történő módosítására (Ket. 114. §);
- de még a jogerős határozatok szerinti jogsértéshez tartozó, a ... nyilvántartásba belső kódlista alapján felvitt közbeszerzésből vagy állami támogatásból nem kizáró kódokra történő megváltoztatásra sem került sor.

I. rendű terhelt és a vele szándékegységben tevékenykedő II. rendű terhelt - több esetben a jogerős határozatok alapjául szolgáló ... ügyiratok tartalmi ismerete nélkül - az egyszerű soron kívüli webről levétellel ily módon érték el, hogy a felsorolt gazdasági társaságok a terhükre megállapított jogerős ... határozatok és a törvényből adódó kötelező közbeszerzésből és/vagy állami támogatásból kizáró szankciók ellenére az esetleges közbeszerzések lehetőségétől, illetve állami támogatásoktól ne essenek el.

Egyes cégek esetében **az** I. rendű terhelt utasítására **a** II. rendű terhelt közreműködésével a területi felügyelőségek csak később változtatták meg a jogerős határozataikhoz tartozó, a közbeszerzésekből vagy állami támogatásból kizáró kódokat olyan kódokra, amelyek nem eredményeznek kizárást, mellyel céljuk az volt, hogy a korábbi minden egyéb intézkedés nélküli webről levételeket legalizálják, és egyben a jogsértő állapotot - a közbeszerzésből és állami támogatásból nem kizáró kódok alkalmazásával - fenntartsák.

Éppen ezért a 2008. november 24. napján a területi felügyelőségek igazgatóinak bejelentett soron kívüli három napon belül történő országosan és informálisan végrehajtandó önrevízió elrendelésével is az volt a céljuk, hogy az ilyen „függő tételeket” a „véletlenszerűség” látszatával kiválasztott vizsgálandó ügyek között irányítottan átkódoltassák.

Az önrevízió elrendelésére és a területi felügyelőségek bevonására azért volt szükség, mert a ... nyilvántartás sajátosságai szerint az ... központjában kódváltoztatást nem lehetett végrehajtani a területi felügyelőségek kontrollerektől történő jogerő visszaigénylése, kódmódosítása, majd vissza-jogerősítése nélkül.

Ennek érdekében az **I. rendű** terhelt utasítására a **II. rendű terhelt** soron kívüli informális koordinálása mellett, a területi felügyeleti szervek

- az **1.Kft.** esetében 2008. november 26. napján visszaadott jogerő alapján 2008. november 28. napjáig az ... Felügyelősége a jogerős határozathoz tartozó kódot a támogatásból kizáró ... kódról a határozat jogerőre emelkedése idején még nem létező és kizárást nem eredményező ... kódra változtatta;

- a **2.Kft.** esetében ugyancsak 2008. november 26. napján visszaadott jogerő alapján november 28. napjáig az ... Felügyelősége a jogerős határozathoz tartozó kódot a támogatásból kizáró ... kódról a határozat jogerejének idején még nem létező és kizárást nem eredményező ... kódra változtatta;

- az **5.Kft.** esetében 2008. november 26. napján visszaadott jogerő alapján 2008. november 28. napjáig az ... Felügyelősége a jogerős határozathoz tartozó kódot a közbeszerzésből, állami

támogatásból kizáró ... kódról a kizárást nem eredményező ... kódra változtatta;

- **6.Kft.** esetében ugyancsak 2008. november 26. napján visszaadott jogerő alapján 2008. november 28. napjáig az Felügyelősége a jogerős határozathoz tartozó kódot a közbeszerzésből, állami támogatásból kizáró ... kódról kizárást nem eredményező ... kódra változtatta.

A **4.Kft.** esetében a II. rendű terhelte vezetése alá tartozó **T.1.** kontroller a felsoroltak szerinti módon 2008. november 26. napján ugyancsak visszaadta a jogerőt kódmódosítás céljából az Felügyelőségének, de a kódmódosítás a területi ... felügyelőség együttműködésének hiányában elmaradt.

A 3.Kft. esetében utólagos kódmódosításra nem volt szükség, mert a cég csupán arra az időszakra került le minden egyéb intézkedés nélkül a rendezetlen ... kapcsolatokat tartalmazó webes felületről, amíg a cég a **I. rendű** terhelthez címzett 2007. január 18. napján kelt kérelme szerint, a Széchenyi kártya újbóli megszerzéséhez szükséges egy hetes időtartam eltelt, ezért a cég már 2007. február 8. napján vissza is került a rendezetlen ... kapcsolatokkal rendelkező cégek listájára. A 2007. január 3-i rendezetlen ... kapcsolatokkal rendelkező cégek webes listájáról történő levétel, majd a 2007. február 8. napján történő visszakerülés közötti időben a 3.Kft. Széchenyi kártya igénylése sikeres volt.

A felülvizsgálati eljárásban a jogerős ítélet tényállása az irányadó. E tényálláshoz tartoznak mindazok a történeti tények, amelyek az ítéletben megállapításra kerültek, függetlenül attól, hogy ítéletszerkesztési hiba folytán esetlegesen nem a történeti tényállásban kerültek leírásra, hanem az indokolás más részében, így a bizonyítékok értékelése vagy a jogi indokolás körében (BH 2016.163.). A felülvizsgálati eljárásban irányadó tényálláshoz tartozónak kell tekinteni a jogerős határozat indokolása bármely részében szereplő minden ténymegállapítást, amely az elbírált bűncselekmény büntetőjogi megítélésénél jelentős (BH 2006.392.).

A Kúria ekként a tényállás részének tekinti az elsőfokú ítélet 135. oldal 4. bekezdésében - a jogi indokolás keretében rögzített - alábbi tényeket is:

I. rendű és II. rendű terheltek a 2/2007. **OMMF** utasítás I. pont 3. § (4) bekezdésében írt szabályokat - azzal, hogy egyes esetekben a **munkaügyi** szabálysértést elkövető cégeket, amely szabálysértéshez olyan másodlagos szankciók járultak, hogy az érintett cégek nem vehetnek részt közbeszerzési eljárásban, nem részesülhetnek állami támogatásban levették a hatósági nyilvántartásból, vagy a kódot olyanra cseréltették, ami mindezt nem érintette - megsértették. Ezen kötelességszegő magatartásuk következménye pedig az volt, hogy a közbeszerzési eljárást kiírók, vagy az állami támogatást

odaítélők számára ezen cégek nem voltak láthatók, így pályázatukat benyújthatták, több esetben nyertek is. Mindez pedig jogtalan előnyt jelentett számukra.

1.2.1 pont

A **7.Kft.** vonatkozásában az ... Felügyelősége az előtte 1254/2006-2207. számon indult ügyben hozott 2006. augusztus 1. napján - első fokon - jogerős határozatával a lefolytatott **munkaügyi** ellenőrzés feltárt jogsértésre figyelemmel 150.000 forint bírságot szabott ki. A megállapított határozat szerint az ellenőrzéskor egy munkavállalónál nem volt ott az alkalmi munkavállalói (AM) könyve, azt a munkáltató magával vitte.

A határozatban megállapított jogsértésre figyelemmel a 7.Kft. munkaügyi kapcsolatai a hatósági nyilvántartásnak az ... honlapján közzétett adatai alapján rendezetlennek voltak tekintendők, így a cég részére állami támogatás nem nyújtható, közbeszerzési eljárásban pedig ajánlattevőként vagy alvállalkozóként nem vehetett részt.

A cég 2007. január 10. napján kelt beadványában méltányossági kérelmet terjesztett elő. I. rendű terhelt hivatali kötelességét megszegte, hivatali helyzetével visszaélve utasította a II. rendű terheltet, hogy a céggel kapcsolatban az ... honlapján hatósági nyilvántartás alapján közzétett adatokat vonassa vissza. II. rendű terhelt - az utasítás jogellenességét felismerve, de azzal egyetértve - a kontrollerekkel végrehajtatta az utasítást, így a cég 2007. január 12. napján a rendezetlen **munkaügyi** kapcsolatok listájáról lekerült.

Ezt követően 2007. február 14. napján a II. rendű terhelt - ugyancsak az I. rendű terhelt utasítására - a ... igazgatóját arra hívta fel, hogy kezdeményezze az ... Osztályánál az ügy lezárásának feloldását, azaz a határozat jogerejének az elektronikus nyilvántartásban történő visszavonását. Ezt követően I. rendű terhelt II. rendű terhelten keresztül utasítást adott a határozatban megállapított jogsértéshez tartozó ... kód ...-es kódra történő cseréjére, mely a nyilvántartás lekérdezésekor azt a valótlan választ eredményezi, hogy a 7.Kft. munkaügyi kapcsolatai a közbeszerzési eljárásban való részvétel, illetve a támogatások igénylése tekintetében rendezettnek tekintendők.

Az utasításoknak ténybeli és jogszabályi alapja nem volt, azt a vonatkozó jogszabályok és belső normák rendelkezéseivel ellentétben I. rendű terhelt azért adta ki, II. rendű terhelt pedig azért hajtatta végre, hogy ezzel a 7.Kft. részére jogtalan előnyt biztosítsanak, melynek eredményeként a gazdasági társaság 2005.

február 14. napján az így megváltoztatott kód alapján már hátrányos jogkövetkezményeket nem eredményező kategóriába sorolva újra megjelent az interneten közzétett adatok között.

1.2.2.pont

A **8.Kft.** az ... Felügyelőségen számon indult ügyben hozott 2007. március 8. napján első fokon jogerőre emelkedett határozatban megalapított **munkaügyi** jogsértésre figyelemmel - a kiszabott 60.000 forint **munkaügyi** bírságon túl - a Közbeszerzési törvény kizáró rendelkezéseinek hatálya alá került, így abban ajánlattevőként vagy alvállalkozóként nem vehetett részt. A jogerős határozat tényállása szerint a munkáltató egy munkavállalóját írásbeli munkaszerződés nélkül foglalkoztatta.

A cég - pontosan meg nem állapítható, az ügyiratban nem fellelhető körülményeit között - írásban kérte a hatósági nyilvántartásból és az interneten közzétett adatok közül történő törlését. I. rendű terhelt a kérelem alapján 2007. április 27. napján hivatali kötelességét megszegve, hivatali helyzetével visszaélve írásban arra utasította az ... Főosztályát, hogy a határozatban megállapított jogsértéshez tartozó kódot olyanra cseréljék, amely a nyilvántartás lekérdezésekor azt a valótlan választ eredményezi, hogy a **8.Kft. munkaügyi** kapcsolatai a közbeszerzési eljárásokban történő részvétel, illetve az állami támogatások igénylése tekintetében rendezettnek tekintendők. I. rendű terhelt ezzel egyidejűleg arra is utasítást adott, hogy a „nagy számú saját dolgozó miatt - akik be vannak jelentve - nem indokolt a kizárás a közbeszerzésből” indokolással a kóddal együtt a határozatot is módosítani kell.

Az utasításnak ténybeli és jogszabályi alapja nem volt, azt **az** I. rendű terhelt a vonatkozó jogszabályoknak és belső normák rendelkezéseivel ellentétesen azért adta ki, hogy ezzel a **8.Kft.** részére jogtalan előnyt biztosítson, hogy a közbeszerzési törvény rendelkezései ellenére a közbeszerzési eljárásban ajánlattevőként, illetve alvállalkozóként indulhasson. I. rendű terhelt utasítását az utasítás jogellenességével tisztában lévő II. rendű terhelt hajtott végre, így a **8.Kft.** 2007. április 27. napján az ... honlapján közzétett adatok közül kikerült, majd 2007. május 2. napján már a megváltoztatott kóddal hátrányos jogkövetkezményeket nem eredményező kategóriába sorolva újra megjelent.

1.3.1.pont

I. rendű terhelt az ... székhelyén lévő irodájában II. rendű terhelt támogató jelenlétében hivatali kötelességét megszegve,

hivatali helyzetével visszaélve - azért, hogy két gazdasági társaságot jogtalan előnyben részesítsen - arra utasította az ...
... Felügyelőség igazgatóját, hogy az általa vezetett szervezeti egységet érintő hozzávetőlegesen 25 ügy közül két ügyben (**9.Kft.**..... számú, valamint a **10.Kft.** ... számú) az önrevízió ürügyén a jogerős határozathoz tartozó kódot olyanra cseréljék, ami nem eredményez kizárást az állami támogatásból és a közbeszerzési eljárásokban ajánlattevőkénti, illetve alvállalkozói részvételből.

A kódcsere azért volt szükség, mert az 1.1. tényálláspontban írtakhoz hasonló módszerrel és célból I. rendű terhelt utasítására **a** II. rendű terhelt közreműködésével a kontrollerekkel - minden egyéb intézkedés, így határozatmódosítás, vagy a kódolás felülbírálata és megváltoztatása nélkül - a **10.Kft.** vonatkozásában 2008. június 17. napján, míg a **9.Kft.** vonatkozásában már 2008. február 7. napján levették a cégeket a rendezetlen **munkaügyi** kapcsolatokkal rendelkező foglalkoztatók webes listájáról. Így bár mindkét cég a közbeszerzési eljárásból és az állami támogatásból is kizáró ...-es kódon, illetve ... kódon szerepelt a **munkaügyi** nyilvántartásban, a cégek a közbeszerzést kiírók vagy az állami támogatást folyósítók számára a **munkaügyi** nyilvántartás webes felületén láthatatlanná váltak.

II. pont

2008 novemberében II. rendű terhelt az ... Főosztályának vezetője volt, míg beosztottjaiként **T.1.** és **T.2.** kontrolerri feladatokat láttak el.

Hivatali visszaélés büntette miatt a Nemzeti Nyomozó Irodán bü. számon 2007. november 28. napján nyomozás indult ismeretlen felügyelő által a ... vezetői ellen tett feljelentés alapján, mely eljárásról I. rendű terhelt és **a** II. rendű terhelt 2008. novemberben megtudták, hogy a nyomozás számai - konkrétan az egyes gazdasági társaságoknak az ... honlapján megjelenített úgynevezett rendezetlen **munkaügyi** kapcsolatokkal rendelkező cégek webes listájáról történt jogosulatlan levétele miatt - hozzájuk is elérhetnek.

A nyomozó hatóság 2008. november hónapban tanúként idézte **T.1.**-t és **T.2.**-t. II. rendű terhelt főosztályvezetőként beosztottjai idézését követően, de még a tanúkihallgatásukat megelőzően a ... hivatali helyiségében - közelebbről meg nem állapítható időpontban -átadott **T.1.-nek**, majd **T.1.** irodájában és jelenlétében **T.2.-nek** egy általa készített, két lapból álló kérdéssort és az arra adandó válaszokat tartalmazó iratot, és arra utasította őket, hogy tanúként történő kihallgatásuk során a feltett kérdésekre azokat a - több esetben is valótlán - válaszokat adják, melyeket az iraton feltüntetett.

A II. rendű terhelt által számítógépen írt és kinyomtatott iraton feltüntetett kérdéseket hármában egyeztették, ahhoz **T.1.** észrevételeket fűzött, melyeknek helyt adva pontosításokat II. rendű terhelt - az átadás előtt - kézzel rá is vezetett az iratra. A II. rendű terhelt által megfogalmazott és elvárt válaszok azt célozták, hogy a nyilvántartásban elnöki utasításra történt adattörlésekre és módosításokra ne derüljön fény, így a tanúknak mindezzel összefüggésben a II. rendű terhelt által elvártan valós tudomásuk ellenére úgy kellett nyilatkozni, hogy ilyenre nem emlékeznek, illetve nem értik a kérdést, avagy ha ilyen utasítás volt a webről levételre vonatkozó kérelmeket elbírálásra a szakmai főosztályhoz teszik át. Ha a ... Főosztály nem válaszol, akkor pedig a válasz megérkezéséig a cég a webre „felmegy, vagy kint marad” választ kellett adniuk.

Ezek a válaszok nyilvánvalóan nem voltak igazak, hiszen a nyomozás tárgyát képező cégeket az ... honlapján található közbeszerzésből és állami támogatásból kizáró listáról - **T.1.** és **T.2.**, mint az ... nyilvántartásának kontrollerei - vették le az ... elnöke utasítására és közvetlen felettesük, **II. rendű terhelt** főosztályvezető egyetértésével, és a webről történő levételeket egy füzetben rögzítették. A vallomás során a füzet létezését is el kellett hallgatniuk és azt is, hogy az abban rögzítetteket I. rendű terhelt, mint az ... elnöke és II. rendű terhelt főosztályvezető is felül szokta vizsgálni.

A tanúkihallgatás során várható kérdéseket tartalmazó lista szerint **T.1.-nek** és **T.2.-nek** továbbá arról is kellett volna nyilatkozniuk, hogy a 2008. november 24. napján informálisan elrendelt önrevízióban véletlenszerűen választották ki a cégeket és nem vizsgálták, milyen kódról milyen kódra változtatták a területi felügyelőség munkatársai a határozatokhoz tartozó kódokat. Ez ugyancsak nyilvánvalóan valótlan válasz lett volna, mert **T.1.** feladata volt az informális, telefonon történt 2008. november 24. napján elrendelt önrevízió során végrehajtandó kódváltoztatásokhoz a jogerőt visszaadni a területi felügyelőségeknek, majd ellenőrizni és II. rendű terhelt felé jelezni azt, hogy egyes előre meghatározott cégek esetében a területi felügyelőségek a kódváltoztatást végrehajtották-e.

T.2. a II. r. terhelt által kért valótlan tartalmú vallomást nem tette meg, a neki átadott és **II. rendű terhelt** kézírásos megjegyzéseivel is ellátott kérdés-feleletet tartalmazó iratot átadta a nyomozó hatóságnak. **T.1.** vonatkozásában pedig a Fővárosi Törvényszék 22.B.1782/2010/97. számú ítéletében nem látta bizonyítottnak, hogy a felhívásban foglaltaknak eleget tett és maga is felhívta T.2.-t, hogy a **II. rendű terhelt** terhelt kérésének megfelelően nyilatkozzanak, így őt a hamis tanúzás büntettének,

valamint a hamis tanúzásra felhívás büntettének vádja alól bizonyítottság hiányában felmentette.

.-.-.

A Be. 659. § (1) bekezdésében írt szabály szerint a tényállás megalapozottsága, a bizonyítékok mérlegelése sem külön-külön, sem pedig egymás viszonylatában nem vizsgálható. A bizonyítékok értékelése során levont következtetések helyessége, az értékelés eredménye, annak vitatása tartalmilag az ügydöntő határozat megalapozottságának felülvizsgálati eljárásban meg nem engedett támadását jelenti. Ebből következően a felülvizsgálati indítványnak az a része, amely a vitatott bizonyítási eszközök felhasználását, és így bizonyítékokból levont tényállás megalapozottságát vitatja, e tekintetben a törvényben kizárt.

Eljárási szabálysértésre hivatkozással kizárólag a Be. 649. § (2) bekezdésében írt okok alapján terjeszthető elő felülvizsgálati indítvány. Ezek körébe azonban az indítványozó által megjelölt egyik ok - a titkos információgyűjtés eredményének felhasználása, a szakértői vizsgálat módszere, az indokolási kötelezettség megsértése, a hatályon kívül helyező végzésben előírtak teljesítése, a törvényes vád hiánya - sem tartozik, a törvényben meghatározott okok köre önkényesen nem bővíthető.

A jogerős ügydöntő határozat felülvizsgálata - függetlenül a hivatkozás alaposságától vagy alopatalanságától - kizárt abból az okból, hogy a titkos információgyűjtés anyagát a büntetőeljárásban bizonyítékként felhasználták, jóllehet ennek az intézkedésnek az engedélyezését kérő szerv a kívánt információ megszerzését követően nem tett eleget haladéktalanul a feljelentési (nyomozáselrendelési) köteletségének (BH 2012.186.). A felülvizsgálati eljárásban a bíróság által figyelembe vett bizonyíték törvényessége nem vizsgálható, annak vizsgálata is kizárt, hogy a titkos információgyűjtés anyagát a büntetőeljárásban bizonyítékként törvényesen használták-e fel, akkor is, ha ennek az információgyűjtés engedélyezését kérő szerv a kívánt információ megszerzését követően nem tett haladéktalanul eleget a feljelentési, illetve nyomozás elrendelési kötelezettségének. Az esetlegesen törvénysértő módon - így a titkos információgyűjtés révén - beszerzett bizonyíték figyelembevételének sérelmezése valójában a törvényi tilalom ellenére a tényállás megalapozottságának a támadását jelenti (Kúria Bfv.I.1021/2014/13. szám).

A Kúria a teljesség kedvéért megjegyzi, hogy egyébként sem abszolút, hanem relatív - és ily módon felülvizsgálati okként nem értelmezhető - eljárási szabálysértés, ha a bíróság a tényállás megállapításánál törvényben kizárt bizonyítékokat is elfogadott (BH 2008.264. szám).

A felülvizsgálat keretében nem támadható a tényállás, nem vitatható annak megalapozottsága sem. Ezen belül nem vizsgálhatók az egyes bizonyítékok sem, így a felülvizsgálat nem terjedhet ki a szakértői vélemény helytállóságára, a szakértő által alkalmazott módszerekre, arra sem, hogy a szakértő milyen eszközöket vett igénybe a véleménye elkészítéséhez.

A Be. 609. § (1) és (2) bekezdés d) pontja értelmében, ha a bíróság az indokolási kötelezettségének nem, vagy csak részben tett eleget, nem abszolút, hanem relatív eljárási szabályszegésnek minősül, így felülvizsgálatnak erre hivatkozással sincs helye. A felülvizsgálati indítvány elkészítésekor hatályos törvény értelmében az indokolási kötelezettség teljesítésének elmulasztása felülvizsgálatot megalapozó, nevesített eljárási ok volt [korábbi Be. 416. § (1) bekezdés c) pont, 373. § (1) bekezdés III. a) pont]. Ezzel szemben a hatályos Be. 609. § (1) bekezdése szerint olyan relatív eljárási szabálysértés, amely akkor eredményez hatályon kívül helyezést, ha másodfokon nem orvosolható olyan eljárási szabálysértés történt, amely lényeges hatással volt az eljárás lefolytatására, a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére, a büntetés kiszabására, illetve az intézkedés alkalmazására. Ez a feltétlen hatályon kívül helyezést **nem** eredményező ok nem szerepel a hatályos törvényben a felülvizsgálat taxatív [a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontjában, illetve a Be. 608. § (1) bekezdésében] felsorolt okai között.

A törvényes vád hiányához kapcsolható felülvizsgálati okot a Be. 649. § (2) bekezdés c) pontja határozza meg, eszerint felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő, ha a bíróság a határozatát nem az arra jogosult által emelt vád alapján hozta meg. A vádat - amely tartalmazta azokat a tényeket, amelyekre a bíróság a hamis tanúzásra felhívás büntette miatt a bűnösség megállapítását alapította - az arra jogosult közvádoló, azaz a Budapesti Nyomozó Ügyészség 8/2009/1. számú vádiratával emelte. E cselekményt ugyan a bíróság a vádtól eltérően minősítette, de a tettazonosság körén belül maradt, ezért a felülvizsgálati indítványnak a vád törvényességének hiányára hivatkozó része felülvizsgálatot nem alapoz meg.

A Be. 649. § (1) bekezdés b) pontja alapján a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő, ha a bíróság a bűncselekmény törvénysértő minősítése miatt, illetve a Btk. más szabályainak megsértésével szabott ki törvénysértő büntetést [Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpont], illetve alkalmazott törvénysértő intézkedést [Be. 649. § (1) bekezdés b) pont bb) alpont].

Az 1978. évi IV. törvény 225. § I. fordulatába ütköző hivatali visszaélés büntettét az a hivatalos személy követi el, aki azért, hogy jogtalan hátrányt okozzon vagy jogtalan előnyt szerezzen, hivatali kötelességét megszegi. A korábbi Btk. 137. § 1/k. pontjában írtakra figyelemmel a II. rendű terhelt hivatalos személy volt. Az ítélet tényállása részletesen tartalmazza, hogy a terhelt hivatali tevékenysége során milyen szabályokat, jogi normákat segegett meg. A tényállás szerint a terhelt a kötelességszegő magatartást azért fejtette ki, hogy azzal meghatározott gazdálkodó szervezeteket jogtalan gazdasági előnyhöz juttasson.

A bűncselekmény védett jogi tárgya a közélet tisztasága, ami elsősorban a hivatalos személy közhatalommal felruházott hivatás gyakorlásának tisztasága (feddhetetlensége). A hivatali visszaélés bűncselekménye akkor állapítható meg, ha a hivatalos személy a törvényi tényállásban meghatározott elkövetési magatartások valamelyikét úgy fejtí ki, hogy az közvetlen összefüggésben van a hivatali működésével, ezáltal sérti vagy veszélyezteti a hivatali működés törvényességébe vetett bizalmat (BH 2014.68.).

Az 1978. évi IV. törvény (korábbi Btk.) 225. §-a szerint a hivatali visszaélés bűncselekményét az követte el, aki azért, hogy jogtalan hátrányt okozzon vagy jogtalan előnyt szerezzen, hivatali kötelességét megszegte, hivatali hatáskörét túllépte, vagy hivatali helyzetével egyébként visszaélt. A bűncselekmény elkövetési magatartásai tehát a hivatali kötelesség megszegése, a hivatali hatáskör túllépése és a hivatali helyzettel való egyéb visszaélés; azaz a bűncselekmény három elkövetési fordulatát tartalmazza a törvényi tényállás. A hivatalos személy jogait és kötelességeit törvények és más jogszabályok, továbbá jogszabálynak nem minősülő, de az adott szervezetben szolgálatot teljesítőkre kötelező érvényű utasítások, intézkedések, parancsok állapítják meg. A tettes az ilyen szabályok megszegésével és kizárólag hivatalos személyként eljárva követheti el a bűncselekmény első fordulatát.

Ezzel összefüggésben a törvényszék a jogi indokolás keretében helytállóan fejtette ki, hogy a bűncselekmény különös jogi tárgya az államapparátus törvényes, szabályszerű működése, valamint az állami szervekbe és a hivatalos személyekbe vetett bizalom. A cselekmény veszélyessége abban rejlik, hogy a konkrét sérelmen kívül megrendítik az állampolgároknak a hivatalos szervekbe és személyekbe vetett bizalmát, kétségeket támasztanak ezen szervek, szervezetek működését illetően, olyan látszatot keltenek, mintha a hivatalos személyek a törvények felett állnának. Az elsőfokú bíróság azt is helytállóan rögzítette, hogy hivatalos személy hivatali kötelességét jogszabályok (ideértve a belső utasításokat, más belső szabályzatokat) alapján végzi. A hivatali kötelesség tehát mindig olyan jogi kötelezettség, amely meghatározza, hogy címzettje, a hivatalos személy mit tegyen, mire jogosult, illetve

milyen magatartástól kell tartózkodnia. A kötelességszegés akkor válik bűncselekménnyé, ha ezen célzatos magatartás a hivatalos személy közfeladatokat ellátó tevékenységét eltorzítja.

A hivatali visszaélés büntette célzatos bűncselekmény, megvalósulásához nem szükséges, hogy a hivatalos személy jogellenes magatartása folytán ténylegesen bekövetkezzék a jogtalan előny vagy a jogtalan hátrány. Elegendő, hogy a cselekményt az elkövető ennek érdekében valósítsa meg (BH 2016.260.).

Az irányadó tényállás szerint **az** I. rendű és a II. rendű terheltek 2006 októberétől kötelességüket megszegve és hivatali helyzetükkel visszaélve az ... adatbázisának kezelésével megbízott tisztségviselőket több esetben a határozati formát mellőzve informális úton arra utasították, hogy adott gazdasági társaságok esetében az interneten közzétett, jogerős és végrehajtható határozatokon alapuló adatokat vonják vissza, illetve a honlapon publikált adatokat a jogsértések kategóriái szerint rendező kódot olyanra cserélik, amely a nyilvántartás lekérdezésekor azt a valótlan választ eredményezi, hogy az érintett gazdasági társaság **munkaügyi** kapcsolatai a közbeszerzési eljárásokban való részvétel, illetve az állami támogatások igénylése tekintetében rendezettnek tekintendők, ezen eljárásokból, támogatásokból nincsenek kizárva.

A terheltek a bűncselekményeket egymás tevékenységéről tudva, szándékegységben, így a korábbi Btk. 20. § (3) bekezdése alapján társtettesként valósították meg. Ezzel kapcsolatban helytállóan - bár szintén a jogi indokolás keretében, valójában tényként - rögzítette az elsőfokú bíróság, hogy **az** I. rendű terhelt, mint a szervezet elnöke II. rendű terhelttel történő megbeszélések és egyeztetések során alakította ki álláspontját, amihez **II. rendű terhelt** ötleteivel, javaslataival kifejezetten hozzájárult, több esetben pedig az egyeztetett álláspontot képviselve maga járt el (ítélet 140. oldal második bekezdés első mondat). Ebből következően alaptalan a felülvizsgálati indítvány azon hivatkozása, hogy a terhelt kifejezetten **az** I. rendű terhelt utasítását teljesítve járt el.

A korábbi Btk. 10. §-a szerint a bűncselekmény egyik fogalmi eleme a társadalomra veszélyesség. A tényállásszerű cselekmény - a (korábbi) Btk.-ba ütközése folytán - tipikusan jogellenes (társadalomra veszélyes), ezért a büntetőjogban gyakorlatilag a tényállásszerű cselekmény jogellenességének vételeme érvényesül. A társadalomra veszélyesség valamilyen cselekménynek (azaz valamilyen cselekménytípusba tartozó konkrét cselekménynek) az a sajátossága, hogy sérti vagy veszélyezteti a büntetőjogilag védett jogi tárgyak valamelyikét. A társadalomra veszélyesség a törvényhozói értékeléstől függetlenül is létezik, és a bűncselekménnyé nyilvánítás indoka. Büntetőjogi jelentőségre azonban a jogalkotói

értékelés eredményeként tesz szert. A bűncselekmény tényállási elemei meglétének a vizsgálata meg kell, hogy előzze a társadalomra veszélyesség vizsgálatát. Jelen esetben ez megtörtént, a különös részi törvényi tényállás valamennyi eleme megvalósult.

A Btk. 10. § (2) bekezdéséből levezethető materiális jogellenesség fogalom szem előtt tartása mellett a bűncselekmény megvalósulásához a formai tényállásszerűség önmagában nem elegendő, ezért a jogalkalmazó minden esetben vizsgálni köteles a cselekmény konkrét társadalomra veszélyességét is. A cselekmény absztrakt társadalomra veszélyességét jelzi az a körülmény, hogy a magatartástípust a törvényhozó bűncselekménnyé nyilvánította. A cselekmény társadalomra veszélyessége káros következmények előidézését, tehát egy fennálló állapot hátrányos megváltoztatását jelenti. A cselekmény társadalomra veszélyessége a hivatalos személy tevékenységével kapcsolatos közbizalom megingatásán túl abban is kifejeződik, hogy a terhelt (és társa) eljárásának következtében sérült a gazdasági élet verseny-semlegessége, annak egyes szereplői jogtalan előnyhöz jutottak. Ebből következően alaptalan a felülvizsgálati indítvány előterjesztőjének azon hivatkozása, hogy a terhelt magatartása nem volt veszélyes a társadalomra.

Nem bizonyult alaposnak a hamis tanúzásra felhívás büntetőben a bűnösség megállapítását vitató felülvizsgálati indítvány sem.

A Btk. 242. § (1) bekezdésében írt hamis tanúzásra felhívást az követi el, aki mást büntetőügyben hamis tanúzásra rábírní törekszik.

A bűncselekmény lényegében előkészületi magatartás, amelyet a törvény sui generis bűncselekményként rendel büntetni. A bűncselekmény célzatos, az elkövető célja a hamis vallomás elérése, azaz csak egyenes szándékkal követhető el. A cselekmény tette az, aki közvetlenül felhív a hamis vallomástételre. A cselekmény befejezett, ahogy a felhívás a tanúhoz megérkezik.

A Legfőbb Ügyészség nyilatkozatában helytállóan fejtette ki, hogy **T.1.-t** a Fővárosi Törvényszék a 22.B.1782/2010/97. számú ítéletével a hamis tanúzás büntette miatt emelt vád alól valóban jogerősen felmentette, ami ítélt dolgot képez. Ezen ítélt dolog szükségszerűen akadályát képezte annak, hogy ezen hamis tanúzás büntette kapcsán felbujtóként - ami lényegében eredményes felhívást jelent, így szükséges megállapításához tettesi alapcselekmény - a II. rendű terhelt bűnössége megállapítható legyen. Nem képezhette azonban akadályát annak, hogy eredménytelen felhívás - azaz hamis tanúzásra felhívás büntette - miatt a bíróság a II. rendű terhelt bűnösségét megállapítsa.

Az ennek elkövetésére vonatkozó tényeket pedig a tényállás hiánytalanul tartalmazza.

Következésképpen mind a hivatali bűncselekményt, mint az igazságszolgáltatás elleni bűncselekményt illetően a bíróság jogerős határozatában törvényesen minősítette II. rendű terhelt cselekményeit, és vele szemben törvényes büntetést alkalmazott, így a felülvizsgálati indítványnak az anyagi jogszabálysértésre hivatkozó része nem megalapozott.

A Kúria a fentiekre figyelemmel a II. rendű terhelt által védője útján előterjesztett felülvizsgálati indítványát nem találta megalapozottnak, ezért a megtámadott határozatokat a Be. 662. § (1) bekezdés a) pontja alapján hatályában fenntartotta.

A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 653. § (1) bekezdésére tekintettel a Be. 458. § (3) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki.

A Be. 652. § (6) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul. A Be. 656. § (4) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy az ugyanazon jogosult által, illetőleg a korábbival azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja.

Budapest, 2019. január 21.

. Csák Zsolt s.k. a tanács elnöke, Dr. Vaskuti András s.k. előadó bíró, Dr. Domonyai Alexa s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:
TóthLné
bírószági tisztviselő